

Jernbaneverket

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr 05-11

Jernbaneverket TILSYNSRAPPORT

Rapport nr.: 05-11
Saknr: 11/62 SF63
Revisjonsdato: 07.02.2011 – 18.02.2011
Foretak: Jernbaneverket
Kontaktperson: Sigrid Egeland - sikkerhetsrådgiver
Revisjonslag: Anne-Kari Valdal, Statens jernbanetilsyn, Revisjonsleder
Mona Stryken, Statens jernbanetilsyn, Fagrevisor
Gunhild Halvorsrud, Statens jernbanetilsyn, Fagrevisor
Harald Hilton, Statens jernbanetilsyn, Fagrevisor

Rapportens innhold

Denne tilsynsrapporten beskriver avvik og observasjoner etter revisjon av Jernbaneverkets forvaltning av Teknisk regelverk.

Hovedkonklusjon

Det mangler i vesentlig grad styring av kompetanse og prosesser knyttet til forvaltning av Teknisk regelverk i Jernbaneverket. Definerings av roller, ansvar og myndighet er svært mangelfull. Ved endringer av og dispensasjoner fra Teknisk regelverk stilles det i liten grad krav til hva som skal vurderes og hvordan. Vurderinger knyttet til endringer og dispensasjoner er ikke konsekvent dokumentert. Det bygges jernbaneinfrastruktur som avviker fra Teknisk regelverk uten at det er søkt om dispensasjon fra regelverket.

Utarbeidet dato: 21.3.2011
Sign.:

Godkjent dato:
Sign.:

Anne-Kari Valdal
Revisjonsleder

Erik Ø. Johnsen
Direktør

1.	Innledning.....	4
2.	Dokumentunderlag.....	5
	2.1 Myndighetskrav	5
	2.2 Bedriftsinterne krav.....	5
3.	Revisjonsomfang.....	6
4.	Avvik.....	7
	4.1 Avvik 1	7
	4.2 Avvik 2	9
	4.3 Avvik 3	10
	4.4 Avvik 4	11
	4.5 Avvik 5	12
	4.6 Avvik 6	13
	4.7 Avvik 7	14
5.	Observasjoner	15
6.	Andre forhold.....	15
7.	Gjennomføring	15
	Vedlegg 1 – Jernbaneverkets egen dokumentasjon	16
	Vedlegg 2 – Stikkprøver fra feltarbeidet	18

1. Innledning

Jernbaneverket fikk 26.6.2009 sikkerhetsgodkjenning med varighet til 1.7.2012.

Sikkerhetsgodkjenningen omfatter utbygging, drift og vedlikehold av infrastruktur. Basis for utformingen og vedlikeholdet av infrastrukturen ligger i Jernbaneverkets Teknisk regelverk. Teknisk regelverk omfatter detaljerte krav til infrastrukturen innen alle fagområder, herunder krav relatert til RAMS (pålitelighet, tilgjengelighet, vedlikeholdbarhet og sikkerhet). Det stilles også krav til utførelse av vedlikehold av infrastrukturen.

Revisjonen hadde som mål å avklare om Jernbaneverkets forvaltning av Teknisk regelverk er i samsvar med bestemmelser i, eller i medhold av jernbanelovgivningen. Revisjonen dekket forvaltning av Teknisk regelverk med særlig vekt på endringer av og unntak fra Teknisk regelverk.

Denne rapporten beskriver forhold relatert til nevnte områder.

Tilsynsrapporter beskriver generelt de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert gjennom revisjoner/inspeksjoner.

Avvik - defineres som manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning.

Observasjon - er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er riktig å påpeke for å ivareta sikkerheten til passasjerer og tredjeperson.

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel korrigerende avvik innenfor en tidsfrist. Ved alvorlige regelverksbrudd kan Statens jernbanetilsyn pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller også å kalle sikkerhets sertifikatet/sikkerhetsgodkjenningen tilbake.

Statens jernbanetilsyn forventer at observasjoner håndteres slik at disse ikke senere utvikler seg til/bidrar til avvik.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra revisjoner og inspeksjoner. Det vil si at revisjonsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke. Revisjonen er basert på stikkprøver. Det er således ikke sikkert at alle regelverksbrudd er avdekket. Rapporten bør leses med dette i minne.

Revisjonen er gjennomført som dokumentgjennomgang og intervjuer/undersøkelser hos Jernbaneverket. Virksomheten har gitt revisjonslaget nødvendig tilgang til dokumenter, lokaler og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonen.

2. Dokumentunderlag

2.1 Myndighetskrav

Følgende lover og forskrifter benyttes som grunnlag i revisjoner:

- Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane med mer (jernbaneloven)
- Lov 3. juni 2005 nr. 34 om varslings-, rapportering og undersøkelse av jernbaneulykker og jernbanehendelser m.m. (jernbaneundersøkelsesloven)
- Forskrift 10. desember 2010 nr. 1568 om jernbanevirksomhet mv. på det nasjonale jernbanenettet (jernbaneforskriften). Ref. tidligere lisensforskriften.
- Forskrift 19. desember 2005 nr. 1621 om krav til jernbanevirksomhet på det nasjonale jernbanenettet (sikkerhetsforskriften)
- Forskrift 31. mars 2006 nr. 378 om offentlige undersøkelser av jernbaneulykker og alvorlige jernbanehendelser m.m. (jernbaneundersøkelsesforskriften).
- Forskrift 31. mars 2006 nr. 379 om varslings- og rapporteringsplikt i forbindelse med jernbaneulykker og jernbanehendelser (varslings- og rapporteringsforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1678 om krav til helse for personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (helsekravforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1679 om opplæring av personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (opplæringsforskriften)
- Forskrift 29. februar 2008 nr. 240 om togframføring på det nasjonale jernbanenettet (togframføringsforskriften)
- Forskrift 7. februar 2005 nr. 113 om krav til kompetanse og autorisasjon for førere av trekraftkjøretøy på det nasjonale jernbanenettet (autorisasjonsforskriften)
- Forskrift 16. juni 2010 nr. 820 om samtrafikkvevnen i jernbanesystemet (samtrafikkforskriften)

2.2 Bedriftsinterne krav

Jernbaneverkets egen dokumentasjon som ble oversendt i forkant av revisjonen er beskrevet i vedlegg 1. Stikkprøver innhentet underveis i revisjonen er beskrevet i vedlegg 2.

3. Revisjonsomfang

Revisjonen ble gjennomført hos Jernbaneverket og dekket forvaltning av Teknisk regelverk med særlig vekt på endringer av og unntak fra Teknisk regelverk.

Revisjonen omfattet gjennomgang av dokumenter, intervjuer av ledelse og medarbeidere og undersøkelser knyttet til ovennevnte tema.

4. Avvik

4.1 Avvik 1

Jernbaneverket har omfattende mangler i utøvelsen av sikkerhetsstyring knyttet til forvaltning av Teknisk regelverk.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 4-1. Sikkerhetsstyring

”Jernbaneverket skal utøve sikkerhetsstyring av den virksomhet som drives.”

Revisjonsbevis:

1. I STY-5069 stilles det krav om at alle forslag til endringer i Teknisk regelverk som kommer skriftlig fra interne enheter eller enkeltmedarbeidere og eksterne brukere av regelverket skal loggføres løpende. Loggen skal lagres på fellesområdet for Teknisk regelverk. Det anbefales å benytte forslagslogg som er vedlagt prosedyren. Forslagslogg som er vedlagt prosedyren benyttes ikke av alle fagansvarlige. Det kunne ikke gjøres rede for at noen av loggene for 2010 er lagret på fellesområdet.
2. For oversendte konsekvensvurderinger for endringer i Teknisk regelverk versjon 01.07.2010 for Bok 510 gjelder at:
 - Konsekvensvurderingene dekker ikke de endringene som er gjort
 - Konsekvensvurderingene er godkjent av Teknisk sjef BTP 16.07.10 – altså 2 uker etter at endringene trådte i kraft.
 - Konsekvensvurderingene er ikke signert av seksjonsleder, som kreves i STY-5069, men av fagansvarlig selv.
3. Konsekvensvurderinger for endringer i Teknisk regelverk versjon 01.07.2010 for Bok 515 er ikke signert av seksjonsleder slik som kreves i STY-5069.
4. For konsekvensvurderinger for endringer i Teknisk regelverk versjon 01.07.2010 for Bok 520 er fagansvarlig også seksjonsleder og har signert/godkjent sin egen konsekvensvurdering.
5. Konsekvensvurderinger for endringer i Teknisk regelverk versjon 01.07.2010 for Bok 530, 531 og 532 er ikke signert av seksjonsleder som kreves i STY-5069, men av fagansvarlig selv.
6. For oversendte konsekvensvurderinger for endringer i Teknisk regelverk versjon 01.07.2010 for Bok 543 og 545 gjelder at:
 - Konsekvensvurderingene er godkjent av Teknisk sjef BTP 16.07.10 – altså 2 uker etter at endringene trådte i kraft.
 - Konsekvensvurderingene er ikke signert av seksjonsleder, som kreves i STY-5069, men av fagansvarlig selv.
7. Endring i JD 553 kapittel 4a avsnitt 4.2 side 6 er gjort gjeldende fra 26.10.2009. Konsekvensvurdering for denne endringen er signert av fagansvarlig 28.12.2009.
8. Konsekvensvurderinger for endringer i Teknisk regelverk versjon 01.07.2010 for Bok 590 er godkjent av seksjonsleder Teknisk, Teknologistaben 15.12.2010.
9. STY-5069 regulerer endringer i Teknisk regelverk. Endring av JD 553 kapittel 4a avsnitt 4.2 side 6 er gjort gjennom utsendelse av et notat. STY-5069 beskriver ikke at endringer kan gjennomføres ved utsendelse av notater.

10. Det er i notat datert 26.10.2009 gjort en endring i kravet i JD 553 kapittel 4a avsnitt 4.2 side 6. Endringen er i følge notatet gjort gjeldende fra "dags dato" og vil bli innført i Teknisk regelverk ved første revisjon av denne. STY-5069 regulerer endringer av Teknisk regelverk. Det kreves i STY-5069 at Teknisk regelverk skal utgis på Jernbaneverkets intranett minst 14 dager før regelverket gjøres gjeldende.
11. I henhold til STY-5069 skal Teknisk regelverk utgis på jernbaneverkets intranett minst 14 dager før regelverket gjøres gjeldende. Versjon 01.07.2010 av regelverket ble publisert 01.07.2010 og var gjeldende fra samme dato.
12. I JD 501 "Felles bestemmelser" beskrives det at "Før søknad om dispensasjon innvilges eller avslås, skal den interne enhet som har myndighet til å behandle søknaden selv gjennomgå og vurdere alle virkninger av innvilget dispensasjon". Det kunne ikke dokumenteres eller gjøres rede for at det gjøres vurderinger av alle virkninger (herunder den samlede effekten av flere dispensasjoner på samme strekning) av dispensasjoner som innvilges.
13. I stillingsbeskrivelse for enhetsleder Signal i Teknologistaben STY-3654 stilles det krav om at innehaveren skal ha utdanning som "Sivilingeniør/master innen signal- og telerelaterte fagområder". Fungerende i denne stillingen i dag tilfredsstiller ikke fullt ut dette kravet. Det foreligger ikke en beskrivelse av hva som eventuelt kompenserer for manglende oppfyllelse av kravet.
14. I henhold til stillingsbeskrivelse for Teknisk sjef i Utbygging (som også er koordinator for dispensasjonssøknader fra Teknisk regelverk) skal denne initiere og gjennomføre kontroll av prosjektering/tekniske løsninger. Det kunne ikke gjøres rede for at slike kontroller er gjennomført.
15. I henhold til stillingsbeskrivelse for Teknisk sjef i Utbygging (som også er koordinator for dispensasjonssøknader fra Teknisk regelverk) skal denne føre tilsyn med at Teknisk regelverk er implementert og fungerer effektivt. Det kunne ikke gjøres rede for noen gjennomførte aktiviteter for å føre tilsyn utover jevnlig kontakt med prosjektene.
16. Avvikslogg UVB-71-Q-90020 fra prosjektet Barkåker – Tønsberg viser at prosjektet har avvik fra Teknisk regelverk. De fleste avvikene er "utført" men det er ikke søkt om dispensasjon for noen avvik i prosjektet. Notat fra Norconsult datert 12. februar 2007 viser at eksempelvis avvik for drencsystemet gjennom betongtrauet i Barkåker var kjent allerede i år 2000.
17. Infrastruktureier er ikke kjent med avvik fra Teknisk regelverk for prosjektet Barkåker – Tønsberg.
18. Det kunne ikke dokumenteres eller gjøres rede for at prosjektet Barkåker – Tønsberg har gjort en vurdering og eventuell oppfølging av endringer i Teknisk regelverk mellom 2007 og 2011. Det har vært utgitt flere nye versjoner av Teknisk regelverk i perioden.
19. I STY-4259 "Prosedyre for kvalitetskontroll Byggeplan B-K3" beskrives at det skal sjekkes om alle avvik fra Teknisk regelverk er avklart med Teknisk sjef og dokumentert. Kvalitetskontrollen er ikke gjort for avvik for prosjektet Barkåker – Tønsberg (det ble opplyst i intervju at prosedyren ikke var i bruk da avvikene "oppstod").
20. Gjennom intervjuer fremkom at det er bygd og bygges informasjonssystemer som ikke er i henhold til Teknisk regelverk. Det er ikke søkt om dispensasjoner for disse informasjonssystemene.

21. JD 501 "Felles bestemmelser" sier at "en innvilget dispensasjonssøknad fra Teknisk regelverk kan komme i strid med krav i lov eller forskrift. Den som utformer dispensasjonssøknaden fra Teknisk regelverk er selv ansvarlig for å kvalitetssikre at søknaden kan innvilges uten at dette kommer i konflikt med lov eller forskrift". Dispensasjonsgiver tillegges ikke noe ansvar for å kvalitetssikre dette.

4.2 Avvik 2

For forvaltning av Teknisk regelverk er ikke Jernbaneverket organisert slik at personellens ansvar og myndighet klart fremgår.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 6-1. Klare ansvarsforhold, første ledd

"Jernbaneverksamheten skal være organisert slik at personellens ansvar og myndighet klart fremgår."

Revisjonsbevis:

1. Det fremgår ikke av aktuelle stillingsbeskrivelser at stillingsinnehaverne er utpekt som regelverksansvarlig, fagansvarlig eller koordinator i Utbygging som definert i prosedyrene STY-5069 og STY-5068.
2. Det foreligger ikke stillingsbeskrivelse eller annen dokumentasjon som beskriver ansvar og oppgaver for rollen som "fagansvarlig" for Teknisk regelverk utover beskrivelser i prosedyrene STY-5069 og STY-5068. Myndighet knyttet til rollen beskrives ikke i STY-5069 og STY-5068.
3. Det foreligger ikke stillingsbeskrivelse eller annen dokumentasjon som beskriver ansvar og oppgaver for rollen som "regelverksansvarlig" for Teknisk regelverk utover beskrivelser i prosedyrene STY-5069 og STY-5068. Myndighet knyttet til rollen beskrives ikke i STY-5069 og STY-5068.
4. Det opplyses i intervjuer at regelverksansvarlig rapporterer til seksjonsleder Teknisk, Teknologistaben og at fagansvarlig rapporterer til enhetsledere i Teknisk. Dette fremgår ikke av prosedyrene STY-5068 eller STY-5069 eller av aktuelle stillingsbeskrivelser men opplyses å følge av at nevnte funksjoner er ansvarlige for å utpeke "regelverksansvarlig" og "fagansvarlig".
5. Koordinator i Utbygging utpekes i henhold til STY-5068 av Teknisk direktør (en stilling som i dag ikke eksisterer) men rapporterer i følge innehaver av rollen til Utbyggingsdirektør.
6. Det opplyses i intervjuer at enhetsleder Teknologi, Teknisk Bane er stedfortreder for seksjonsleder Teknisk i Teknologistaben. Det ble videre opplyst at stedfortredelsen har begrensninger, men at det ikke finnes dokumentasjon som beskriver begrensningene.
7. I henhold til ansvars- og myndighetsmatrise for prosjektet Barkåker – Tønsberg har RAMS-leder ansvar for oppfølging av "Behandling av event. avvik/endringer ifht JBV-tekniske regelverk". RAMS-leder oppfatter ikke at dette ansvaret tilligger stillingen.
8. I henhold til STY-5068 skal koordinator i Utbygging være ansvarlig for alle dispensasjonssøknader ifm. utbyggingsprosjekter som håndteres av Utbygging på vegne av infrastruktureier. Det opplyses i intervjuer at ansvaret i realiteten gjelder alle prosjekter i Utbyggingsdivisjonen.

9. Stillingsbeskrivelse for saksbehandler Teknikk, Teknologistaben (datert 18.01.11) er mangelfull i henhold til jernbaneverkets mal for stillingsbeskrivelser. Malen dekker områder som Ansvar og Myndighet, Roller, Rapportering og Revisjonsoversikt uten at beskrivelser av disse er ivaretatt i denne stillingsbeskrivelsen.
10. I JD 501 beskrives at myndighet til å gi dispensasjon fra "skal-krav" i Teknisk regelverk ligger hos Banedirektør. Denne myndigheten ligger i følge STY-3796 (ansvars- og myndighetsmatrise for Teknologistaben) hos Seksjonsleder Teknikk i Teknologistaben.

4.3 Avvik 3

For forvaltning av Teknisk regelverk i Jernbaneverket foreligger ikke til enhver tid beskrivelse av ansvars- og myndighetsforhold av betydning for sikkerheten.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 6-1. Klare ansvarsforhold, andre ledd

"Beskrivelse av ledelses- og ansvarsforhold av betydning for sikkerheten skal til enhver tid foreligge."

Revisjonsbevis:

1. Det foreligger ingen styrt dokumentasjon hos Jernbaneverket som beskriver hvem som er utpekt i funksjonene regelverksansvarlig, fagansvarlig eller koordinator i Utbygging som beskrives i prosedyrene STY-5069 og STY-5068.
2. I henhold til STY-5068 er Teknisk direktør ansvarlig for at det til enhver tid er utpekt en ansvarlig koordinator for dispensasjonshåndtering for Utbygging. Stillingen Teknisk direktør finnes ikke i dag. Det er ikke beskrevet hvilken funksjon som per i dag har ansvar for at en slik koordinator er utpekt.
3. Det foreligger ikke dokumentasjon som beskriver hvem som er stedfortreder for seksjonsleder Teknikk i Teknologistaben.
4. Det er ikke definert stedfortreder for seksjonsleder Teknikk i Teknologistabens myndighet til å godkjenne endringer i og avvik fra Teknisk regelverk.
5. "Stillingsbeskrivelse for NN JBV Nett Teknologi" (fagansvarlig for området Tele) er ikke oppdatert i henhold til dagens organisering.
6. Stillingsbeskrivelser for Kvalitetsleder Utbygging Vestfoldbanen (UVB-00-Q-90004) og RAMS leder Utbygging Vestfoldbanen (UVB-00-Q-90005) er etablert 24.01.2011. Stillingene har fungert i "nåværende form" siden henholdsvis august og september 2010.
7. I henhold til STY-5069 skal konsekvensvurderinger av endringer i Teknisk regelverk utføres av fagansvarlig, godkjennes av seksjonsleder og godkjennes av Teknisk sjef BTP. Det kunne ikke dokumenteres eller gjøres rede for bestemmelser for hvem som skal godkjenne konsekvensvurderinger av endringer i Teknisk regelverk der samme person innehar flere av de 3 definerte rollene (fagansvarlig, seksjonsleder og Teknisk sjef BTP).
8. For prosjektet Barkåker – Tønsberg opplyses det at Norconsult har ansvar for oppfølging og vurdering av fortløpende endringer i Teknisk regelverk. Det fremgår ikke av kontrakt med Norconsult (K.001609) at Norconsult skal ivareta eller ha ansvar for dette.

4.4 Avvik 4

Jernbanelovens sikkerhetsstyringssystem omfatter ikke alle forhold relatert til forvaltning av Teknisk regelverk.

Når det gjelder forvaltningen av teknisk regelverk har ikke Jernbanelovens alle interne bestemmelser som er nødvendig for å sikre at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig og som er nødvendig for å utfylle krav i eller i medhold av jernbaneloven.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 4-3. Krav til sikkerhetsstyringssystem, første og andre ledd

"Sikkerhetsstyringssystemet skal være tilpasset virksomheten og den aktivitet som drives og skal omfatte alle forhold knyttet til virksomheten, herunder bruk av leverandører. Videre skal det tas hensyn til risikoforhold som oppstår som følge av andre jernbanevirksomheter og tredjeparts virksomhet.

Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser som er nødvendig for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig og som utfyller krav i eller i medhold av jernbaneloven."

Revisjonsbevis:

1. Håndteringen av Teknisk regelverk beskrives i flere intervjuer som et prosjekt som håndteres av en prosjektorganisasjon. Det kunne ikke gjøres rede for at det foreligger et mandat eller annen form for styrt dokumentasjon som beskriver eksempelvis organisering, omfang, varighet eller formål for et slikt prosjekt.
2. Det foreligger ikke en beskrivelse hos Jernbanelovens av hva som legges til grunn for utpekelse av regelverksansvarlig, fagansvarlig og koordinator for Utbygging, som beskrevet i prosedyrene STY-5069 og STY-5068, eller hvilken varighet en slik utpekelse eventuelt har.
3. Gjennom intervjuer fremkom at Teknisk regelverk på enkelte områder ikke er oppdatert. Området for informasjonssystemer er ikke oppdatert.
4. Det kunne ikke dokumenteres eller gjøres rede for at det foreligger kriterier som skal benyttes for konsekvensvurderinger som skal gjøres for alle endringsforslag til Teknisk regelverk.
5. Det foreligger ikke bestemmelser som beskriver hvilket omfang konsekvensvurderinger som skal gjøres for alle endringsforslag til Teknisk regelverk skal ha.
6. Det foreligger ikke bestemmelser for hvilke enheter eller funksjoner som skal involveres når konsekvenser av endringer i Teknisk regelverk vurderes.
7. Det foreligger ikke beskrivelser av eller bestemmelser for aksjoner som eventuelt utløses ved de ulike vurderte konsekvensene knyttet til endringsforslag til Teknisk regelverk (eksempelvis ved konsekvens "Negativ betydning").
8. I STY-5069 stilles det krav om at endringer som berører flere seksjoner, avdelinger, enheter eller aktører skal diskuteres og utredes i samarbeid med de ulike enhetene. Det skal også vurderes om endringsforslaget må sendes på en styrt høring til berørte parter. Det foreligger ingen beskrivelser eller kriterier for når ulike parter skal involveres eller dokumentasjon på at slike vurderinger er gjort.
9. Det kunne ikke dokumenteres eller gjøres rede for at det foreligger noen spesifiserte krav til eventuell underliggende dokumentasjon til en søknad om dispensasjon. Det er opp til saksbehandler å vurdere hva som er tilstrekkelig.

10. I JD 501 "Felles bestemmelser" beskrives det at "Før søknad om dispensasjon innvilges eller avslås, skal den interne enhet som har myndighet til å behandle søknaden selv gjennomgå og vurdere alle virkninger av innvilget dispensasjon". Det foreligger ingen beskrivelser av hvordan dette skal gjennomføres av saksbehandlerne.
11. I vedtaksbegrunnelse for innvilgelse av dispensasjonssøknad 201003726 beskrives at det legges til grunn at "utbedringer av trang sporvidde for eksempel ved stikkbytte av sviller eller ved sliping, eventuelt ved andre metoder gjennomføres så snart råd er". Det settes ingen frist for når dette skal være gjennomført.
12. Det kunne ikke dokumenteres eller gjøres rede for at det foreligger bestemmelser for å sikre at endringer i Teknisk regelverk identifiseres, vurderes og eventuelt implementeres i prosjektet Barkåker – Tønsberg.
13. I STY-4259 "Prosedyre for kvalitetskontroll Byggeplan B-K3" beskrives at det skal sjekkes om alle avvik fra Teknisk regelverk er avklart med Teknisk sjef og dokumentert. Det kreves ikke at det skal foreligge dispensasjon for avvikene fra Teknisk regelverk.

4.5 Avvik 5

Jernbaneverket har ikke eller har mangelfulle krav til kompetanse for personell tilknyttet forvaltningen av Teknisk regelverk.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 6-4. Krav til kompetanse for personell, første og andre ledd

"Jernbanevirksomheten skal ha krav til kompetanse for personell som skal utføre oppgaver av betydning for sikkerheten.

Jernbanevirksomheten skal ha opplæringsprogrammer for å sikre personellens kompetanse."

Revisjonsbevis:

1. Det foreligger ikke stillingsbeskrivelse eller annen dokumentasjon som beskriver kompetansekrav til rollen som "regelverksansvarlig" for Teknisk regelverk som er beskrevet i STY-5068 og STY-5069.
2. Det foreligger ikke stillingsbeskrivelse eller annen dokumentasjon som beskriver kompetansekrav til rollen som "fagansvarlig" for Teknisk regelverk som er beskrevet i STY-5068 og STY-5069.
3. Det foreligger ikke stillingsbeskrivelse eller annen dokumentasjon som beskriver kompetansekrav til rollen som "koordinator for Utbygging" for Teknisk regelverk som er beskrevet i STY-5068.
4. I stillingsbeskrivelse for seksjonsleder Teknisk, Teknologistaben, STY-3653, beskrives ingen spesifikke krav til kompetanse innen lover, forskrifter og regelverk eller innen sikkerhet utover et generelt krav om RAMS-kompetanse. Funksjonen skal i henhold til ansvars- og myndighetsmatrise godkjenne alle endringer i og avvik fra Teknisk regelverk.

Merknad til revisjonsbevis 4: Det vises også til krav i STY-3883 og STY-3148. Det kunne ikke gjøres rede for hvilke spesifikke krav innen nevnte områder som eventuelt gjelder for seksjonsleder Teknisk, Teknologistaben.

5. I stillingsbeskrivelser for enhetsleder Teknologi, Teknikk Bane STY-3655 beskrives ingen spesifikke krav til kompetanse innen lover, forskrifter og regelverk eller innen sikkerhet utover et generelt krav om RAMS-kompetanse. Funksjonen skal i henhold til STY-5069 godkjenne alle konsekvensvurderinger for endring av Teknisk regelverk innen eget fagområde.
6. I stillingsbeskrivelser for enhetsleder Signal i Teknologistaben STY-3654 beskrives ingen spesifikke krav til kompetanse innen lover, forskrifter og regelverk eller innen sikkerhet utover et generelt krav om RAMS-kompetanse. Funksjonen skal i henhold til STY-5069 godkjenne alle konsekvensvurderinger for endring av Teknisk regelverk innen eget fagområde.
7. Det henvises i en rekke stillingsbeskrivelser til at kompetansekrav er beskrevet i STY-3883 og i STY-3148. Flere av de intervjuede som er dekket av disse stillingsbeskrivelsene kjenner ikke innholdet i de nevnte henvisningene og kan ikke gjøre rede for hvor, om eller hvilke kompetansekrav som eventuelt stilles til dem i dokumentene (eksempler er Seksjonsleder Teknikk, Prosjektleder Vestfoldbanen og RAMS-leder Vestfoldbanen).
8. I en rekke stillingsbeskrivelser henvises det til kompetansekrav i STY-3148 kapittel 2.2. D2. Eksempler er enhetsleder Teknologi, Teknikk Bane, enhetsleder Signal i Teknologistaben, Teknikk, seksjonsleder Teknikk, teknologistaben og Teknisk Sjef Utbyggingsdivisjonen. Kapittelet beskriver krav til "Øvrige direktørstillinger" i Jernbaneverket, og dekker ikke nevnte stillinger.
9. Det er ikke beskrevet kompetansekrav relatert til sikkerhet i stillingsbeskrivelse for Prosjektleder Utbyggingsdivisjonen (STY-4072).

4.6 Avvik 6

Jernbaneverket har ikke gjennomført alle risikoanalyser som Jernbaneverket selv har definert som nødvendige for at virksomheten skal drives sikkerhetsmessig forsvarlig.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 5-2. Risikoanalyser, første og andre ledd

"Jernbaneverksamheten skal planlegge og gjennomføre risikoanalyser som er nødvendige for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig. Risikoanalysene skal planlegges og gjennomføres på en systematisk og koordinert måte gjennom alle virksomhetsfaser.

Det skal gå klart fram hva som er formålet med den enkelte analysen og hvilke forutsetninger og avgrensninger som er lagt til grunn."

Revisjonsbevis:

1. I STY-5122 "Krav til risikoanalyser" kreves det at "Risikoanalyse skal inngå som beslutningsstøtte for alle beslutninger av sikkerhetsmessig betydning eller der beslutninger er beheftet med store usikkerheter." I intervjuer ble det beskrevet at det er dette kravet som styrer når det skal gjennomføres risikoanalyser i forbindelse med endringer av Teknisk regelverk. Det kunne ikke dokumenteres eller gjøres rede for at risikoanalyse i henhold til STY-5122 er gjennomført for noen endringer i Teknisk regelverk i de to siste versjonene utover analyse knyttet til NSI-63.
2. I STY-5122 "Krav til risikoanalyser" kreves det at "Risikoanalyse skal inngå som beslutningsstøtte for alle beslutninger av sikkerhetsmessig betydning eller der beslutninger er beheftet med store usikkerheter." For endring i JD 553 kapittel 4a avsnitt 4.2 side 6, der krav til opplæringstid for å være trafikkansvarlig for arbeid i signalanlegg reduseres, er det ikke gjennomført en risikoanalyse.

3. I dispensasjonssøknad 200300649 har søker vurdert at avviket kan medføre lavere sikkerhet. Muligheten for redusert sikkerhet er ikke adressert i begrunnelse for innvilgelse av dispensasjonssøknaden og det er ikke gjennomført noen risikoanalyse som i henhold til STY-5122 skal inngå som beslutningsstøtte for alle beslutninger av sikkerhetsmessig betydning.

4.7 Avvik 7

Jernbaneverket har ikke styring og kontroll med alle dokumenter som inngår eller skulle ha inngått i sikkerhetsstyringssystemet.

Avvik fra:

Sikkerhetsforskriften § 4-5. Dokumentasjon, første og andre ledd

"Sikkerhetsstyringssystemet skal dokumenteres. Dokumentasjonen skal være gjort tilgjengelig og kjent for alt personell i virksomheten med behov for slik tilgang.

Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser om styring og kontroll av dokumentene som inngår i sikkerhetsstyringssystemet. Dokumentasjonen skal være sporbar."

Revisjonsbevis:

1. Prosedyren STY-5069 er ikke i tråd med dagens organisering. Eksempelvis har seksjonsleder Teknikk, Teknologistaben ansvaret som tillegges stillingen "Teknisk sjef" (i premiss, utvikling), og enhetsleder har ansvaret som tillegges seksjonsleder i prosedyren.
2. Prosedyren STY-5068 er ikke i tråd med dagens organisering. Eksempelvis har seksjonsleder Teknikk, Teknologistaben ansvaret som tillegges stillingen "Teknisk sjef" (i premiss, utvikling), og enhetsleder har ansvaret som tillegges seksjonsleder i prosedyren. Stillingen "Teknisk direktør eksisterer ikke lenger.
3. Vedlegg til prosedyre STY-5069, blant disse konsekvensvurdering som skal benyttes for alle foreslåtte endringer, har ikke en identitet i Jernbaneverkets styringssystem. Revisjon 02 av vedlegg 1 og revisjonene 02 og 03 av vedlegg 2 står likevel som godkjent av Jernbanedirektøren.
4. Vedlegg til STY-5069 "Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk" benyttes samtidig i 2 ulike versjoner (revisjon 02 og 03) for endringer innført 01.07.2010.
5. Stillingsbeskrivelse for saksbehandler Teknikk, Teknologistaben (datert 18.01.11) er ikke tillegnet en identitet i Jernbaneverkets styringssystem og inngår ikke i styringssystemet.
6. I Stillingsbeskrivelse for saksbehandler Teknikk, Teknologistaben fremgår at denne er godkjent av Teknologidirektør. Stillingsbeskrivelsen er i henhold til informasjon fremkommet i intervjuer ikke fremlagt for eller godkjent av Teknologidirektør.
7. "Stillingsbeskrivelse for NN JBV Nett Teknologi" (fagansvarlig for området Tele) er datert 25.02.09. Beskrivelsen har ikke en identitet i Jernbaneverkets styringssystem og er ikke godkjent.

5. Observasjoner

Det er ikke registrert observasjoner under revisjonen.

6. Andre forhold

Det ble ikke notert andre forhold under revisjonen.

7. Gjennomføring

Formøte	: 21.01.2001
Dokumentasjonsgjennomgang	: 04.01.2011-07.02.2011
Åpningsmøte	: 07.02.2011
Feltarbeid	: 07.02.2011-18.02.2011
Sluttmøte	: 18.02.2011

Vedlegg 1 – Jernbaneverkets egen dokumentasjon

Følgende av Jernbaneverkets dokumenter er gjennomgått i forkant av revisjonen.

Dok.nr	Dokumentnavn	Dato	Rev.
	Organisasjonskart Teknikk, Premiss & utvikling og organisering av teknisk regelverk	01.07.2010	
	Organisasjonskart over Teknologistaben (foreløpig utgave)	03.01.2011	
STY-3653	Generell stillingsbeskrivelse for seksjonsleder Teknikk, Teknologistaben	01.01.2011	4
STY-3654	Stillingsbeskrivelse for enhetsleder Signal i Teknologistaben, Teknikk	01.01.2011	4
STY-3796	Ansvar og myndighet innen Teknologistaben	01.01.2011	2
STY-5068	Søke dispensasjon fra Teknisk regelverk	30.08.2010	2
STY-5069	Endring av Teknisk regelverk	06.07.2009	3
STY-XXXX	Skjema for loggføring av mottatte endringsforslag	29.08.2008	2
STY-XXXX	Skjema for konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk	29.08.2008	2
JD 5XX	Generering av PDF-filer direkte fra Word v.h.a. Adobe Acrobat 7.0 Professional. (Veiledning for konvertering og krysslenking av regelverksdokumenter på PDF-format.)	04.01.2011	1,1
JD 5XX	Skjema for endringslogg	-	-
STY-XXXX	Word-filer (*.doc) - Veiledning for regelverksfiler på arbeidsformat	09.10.2008	1
	Teknisk regelverk Felles bestemmelser, regler for prosjektering, bygging og vedlikehold, kapittel 2	01.01.2010	7
	Komplett Teknisk regelverk	01.01.2010	
	Komplett Teknisk regelverk	07.01.2010	
STY-4020	Stillingsbeskrivelse for Teknologidirektør	06.12.2010	
99.407.022/ R1	Risikovurdering av avvik mellom funksjonalitet i sikringsanlegg NSI-63 og krav i teknisk regelverk JD 550	15.03.2010	
UVB-71-Q- 90020	Avvikslogg, dobbeltspor Barkåker - Tønsberg	14.01.2011	2
	Endringsforslag til teknisk regelverk 01.01 – 0107 2010	19.01.2011	
UVB-71-A- 10125	Styringsdokument for prosjekt Barkåker - Tønsberg, Ansvar og myndighetsmatrise	17.01.2011	3
UVB-00-Q- 90001	Organisasjonskart Utbygging Vestfoldbanen	07.01.2011	3E
UVB-71-A- 90028	Byggeplan/ Produksjon UVB Vestfoldbanen Prosjektmandat for Barkåker - Tønsberg	13.01.2011	1A
STY- 3516	Stillingsbeskrivelse for Teknisk sjef Utbyggingsdivisjonen	18.10.2010	4
	Generell stillingsbeskrivelse for saksbehandler Teknikk, Teknologistaben	18.01.2011	2
STY-4278	Generell stillingsbeskrivelse for prosjekteringsleder, Utbyggingsdivisjonen	22.09.2008	1
STY-4070	Generell stillingsbeskrivelse for Byggeleder - Utbyggingsdivisjonen	22.09.2008	2
UVB-00-Q- 90005	Generell stillingsbeskrivelse for RAMS leder Utbygging Vestfoldbanen	24.01.2011	00E
UVB-00-Q- 90004	Generell stillingsbeskrivelse for Kvalitetsleder Utbygging Vestfoldbanen	24.01.2011	00E

Dok.nr	Dokumentnavn	Dato	Rev.
UVB-00-Q-90006	Generell stillingsbeskrivelse for Prosjektleder jernbaneteknikk Utbygging Vestfoldbanen	24.01.2011	00E
STY-5122	Krav til risikoanalyse	01.12.2010	2
	Tildelingstabell dispensasjonssøknader	25.01.2011	
	Dispensasjonssøknader 2010, avslått	25.01.2011	
	Dispensasjonssøknader 2010, innvilget	25.01.2011	
	Dokumentasjon vedr. behandling av endringsforslag JD530, kap. 5	25.01.2011	
	Dokumentasjon vedr. behandling av endringsforslag JD530, kap. 10	25.01.2011	
	Endring i JD 550, kapittel 6 og kapittel 10, 01.07.10	25.01.2011	
STY-XXXX	Mottatte endringsforslag til Teknisk regelverk JD510 og JD543, 01.07.2010	29.08.2008	2
STY-XXXX	Mottatte endringsforslag til Teknisk regelverk JD515, 01.07.2010	29.08.2008	2
STY-XXXX	Mottatte endringsforslag til Teknisk regelverk JD530-532, 01.07.2010	29.08.2008	2
STY-XXXX	Mottatte endringsforslag til Teknisk regelverk JD550-552, 01.07.2010	30.06.2010	-
STY-XXXX	Mottatte endringsforslag til Teknisk regelverk JD590, 01.07.2010	29.08.2008	2
STY-0354	Veiledning om metode for risikoanalyse	01.12.2010	11
	Organisasjonskart Utbygging	27.01.2011	
	Organisasjonskart Teknologistaben	27.01.2011	
	Endring i JD 553, kapittel 4, vedlegg 4a, avsnitt 6.3.2, side 14, endret 01.01.10	27.01.2011	
STY-XXXX	Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk	29.08.2008	2
	Oversikt over ansatte i Teknikk, Teknologistaben	28.01.2011	
STY-4072	Generell stillingsbeskrivelse for Prosjektleder Utbyggingsdivisjonen	22.09.2008	3
STY-2807	Lokal stillingsbeskrivelse for Banesjef DVB	20.03.2009	9
STY-3037	Generell stillingsbeskrivelse for Banesjefer/assisterende Banesjef	05.11.2010	13

Vedlegg 2 – Stikkprøver fra feltarbeidet

Dok.nr	Dokumentnavn	Dato	Rev.
STY-3655	Generell stillingsbeskrivelse for enhetsleder Teknologi, Teknisk Bane	07.01.2011	4
	Notat Dispensasjonssøknad fra: JD520, kapittel 15, avsnitt 3.2.3.2	15.12.2010	
	Notat Dispensasjonssøknad fra: JD520, kapittel 5, avsnitt 3.1	03.11.2010	
	Notat Dispensasjonssøknad fra: JD520, kapittel 12, avsnitt 10.2.11	16.12.2010	
	Felles bestemmelser Regler for prosjektering, bygging og vedlikehold Krav i teknisk regelverk i forhold til samtrafikkspesifikasjoner TSI CC CR - konvensjonelle baner kap. 2.j	01.01.2010	0
	Felles bestemmelser Regler for prosjektering, bygging og vedlikehold Krav i teknisk regelverk i forhold til samtrafikkspesifikasjoner TSI Infrastruktur - konvensjonelle baner kap. 2.k	01.01.2010	0
	Felles bestemmelser Regler for prosjektering, bygging og vedlikehold Krav i teknisk regelverk i forhold til samtrafikkspesifikasjoner TSI Energi - konvensjonelle baner kap. 2.l	01.01.2010	0
	Felles bestemmelser Regler for prosjektering, bygging og vedlikehold Krav i teknisk regelverk i forhold til samtrafikkspesifikasjoner TSI Infrastruktur - "Sikkerhet i jernbanetunneler" kap. 2.m	01.01.2010	0
	Felles bestemmelser Regler for prosjektering, bygging og vedlikehold Krav i teknisk regelverk i forhold til samtrafikkspesifikasjoner TSI personer med redusert mobilitet kap. 2.n	01.01.2010	0
	Felles bestemmelser Regler for prosjektering, bygging og vedlikehold Krav i teknisk regelverk i forhold til samtrafikkspesifikasjoner TSI CC HS - høyhastighetsbaner kap. 2.o	01.01.2010	0
	Felles bestemmelser Regler for prosjektering, bygging og vedlikehold Krav i teknisk regelverk i forhold til samtrafikkspesifikasjoner TSI Infrastruktur - høyhastighetsbaner kap. 2.p	01.01.2010	0
	Felles bestemmelser Regler for prosjektering, bygging og vedlikehold Krav i teknisk regelverk i forhold til samtrafikkspesifikasjoner TSI Energi - høyhastighets baner kap. 2.q	01.01.2010	0
	Felles bestemmelser Regler for prosjektering og bygging Vedleggoversikt Generelle bestemmelser kap. 2.0	01.01.2010	5
STY-XXXX	Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk	29.08.2008	2
	Møtereferat, rasutvalget, møte nr. 2	25.01.2011	
	Møtereferat, rasutvalget, møte nr. 1	30.11.2010	
	Møtereferat, rasutvalget, møte nr. 24	19.03.2009	
	Møtereferat, overbyggningsforum, møte nr. 03/10	30.09.2010	
	Møtereferat, overbyggningsforum, møte nr. 02/10	03.06.2010	
	Møtereferat, overbyggningsforum, møte nr. 01/10	11.02.2010	
20070293	Notat Dispensasjonssøknad fra: JD530, kapittel 10, avsnitt 4	04.05.2010	

Dok.nr	Dokumentnavn	Dato	Rev.
201003726	Notat Dispensasjonssøknad fra: JD532, kapittel 13, avsnitt 3.1.3a	28.06.2010	
	Prosjekteringsmøte dobbeltspor Barkåker - Tønsberg møte nr. 55	06.09.2010	
	Prosjekteringsmøte dobbeltspor Barkåker - Tønsberg møte nr. 61	29.11.2010	
Kontraksnummer 001609 Prosjektnummer 923200	Utdrag av kontrakt mellom JBV Utbygging og Norconsult AS som rådgiver vedrørende oppdatering og fullføring av byggeplan for Parsell 7.1 Barkåker - Tønsberg	02.03.2007	
5004429	Vestfoldbanen Parsell 7.1 Barkåker - Tønsberg Gjennomgang av tekniske forhold fra år 2000 til i dag	12.02.2007	
5004429	Notat vedrørende Vestfoldbanen PARSELL 7.1 BARKÅKER - TØNSBERG utsjekk av krav til underbygningsarbeider pr. januar 2011	08.02.2011	
5004429	Notat vedrørende PARSELL 7.1 BARKÅKER - TØNSBERG KVALITETSSTYRING VED PROSJEKTERINGEN	08.02.2011	
5004429	Notat fra ECT Vurdering av TSI mot JD5xx. Kommentarer til tilsvar fra Premiss. TSI Sikkerhet i Jernbanetuneller og Teknisk regelverk JD5XX. Vurdering av samsvar mellom TSI og JD gjeldende jernbaneteknikk elektro	08.02.2011	
	Notat fra Norconsult 08.02.2011 notatnr. 3 VESTFOLDBANEN PARSELL 7.1 BARKÅKER - TØNSBERG GJENNOMGANG AV OPPDATERT TEKNISK REGELVERK (JD5XX)	12.01.2011	0
STY-4259	Prosedyre for Kvalitetskontroll Byggeplan B-K3	25.04.2008	1
Kontraktnr. K.004559 Prosjektnr.: 960156	Avtale vedrørende innleie av personell mellom JBV Utbygging og Scandpower AS	17.11.2010	
STY-2901	Ansvar og myndighet innen Utbygging	01.01.2011	9
STY-3514	Stillingsbeskrivelse for Utbyggingsdirektør	22.11.2010	5
STY-XXXX	Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk (for 551-553)	29.08.2008	2
	Planleggingsmøte Kontrollvirksomhet Signal, møte nr. 02/09	22.10.2009	
Saks. Ref 09/05366	Notat Teknisk regelverk Signal JD553, kontrollhåndbok Predisering av trafiksikkerhet ved inngrep i signalanlegg	26.10.2009	
	Arbeidsliste: Planlegge kontrollvirksomheten Kristiansand 16 - 17 juni 2009	17.06.2009	
STY-XXXX	Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk (for 510)	16.07.2010	3
STY-XXXX	Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk (for 550)	30.06.2010	2
STY-XXXX	Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk (for 590)	15.12.2010	2
STY-XXXX	Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk (for 541)	17.12.2010	2
STY-XXXX	Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk (for 543)	16.07.2010	3

Dok.nr	Dokumentnavn	Dato	Rev.
STY-XXXX	Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk (for 515)	01.07.2010	2
STY-XXXX	Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk (for 530-532)	01.07.2010	2
STY-XXXX	Konsekvensvurdering av kravendringer i Teknisk regelverk (for 520)	01.07.2010	2
STY-XXXX	Stillingsbeskrivelse for Tønnes Tønnesen JBV Nett Teknologi	25.02.2009	X
	Møtereferat EI-kraft møte nr. 05-10	03.08.2010	
	Prosessplan, JBV Region Øst, Bane Drammen- og Vestfoldbanen Intern sjekklister for planlegging av prosjekter	-	
	Technical Specification for Interoperability, Safety in Railway Tunnels (SRT), Presentation Report, Appendix 1, 1st Intermediate Report	14.06.2006	
	Technical Specification for Interoperability, Safety in Railway Tunnels (SRT), Presentation Report, Appendix 6, Cost Benefit Analysis	23.12.2005	
Rapport nr.: 2009-1324	Anbefalte retningslinjer stasjonsutforming	31.08.2009	
Dok. Nr.: JD 520/522	Overbygning, regler for prosjektering/bygging/vedlikehold, oppdatert endringslogg, endringer per 01.07.2010	01.07.2010	
Dok. Nr.: JD 530/531/532	Overbygning, regler for prosjektering/bygging/vedlikehold, oppdatert endringslogg, endringer per 01.01.2010	01.01.2010	